

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2023 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy

i (...)

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: sekr. sądowy Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 listopada 2023 r. w W.

sprawy K. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o wysokość zadłużenia z tytułu składek

na skutek odwołania K. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

z dnia 7 listopada 2022 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, że K. P. nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Sygn. akt VII U 1324/22

UZASADNIENIE

K. P. w dniu 2 grudnia 2022 r. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 7 listopada 2022 r. nr (...), w której ustalono zadłużenie K. P. z tytułu nieopłaconych składek na kwotę 1 804,86 zł, zaskarżając decyzję w całości. Ubezpieczona zarzuciła skarżonej decyzji błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez uznanie, iż zalega ona ze składkami w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres 2014-09 z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, podczas gdy przedmiotowe składki zostały przez nią uregulowane, na potwierdzenie czego przedłożyła organowi stosowne potwierdzenia przelewów, a w konsekwencji naruszenie art. 83 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez wydanie decyzji stwierdzającej, że jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres 2014-09.

Z uwagi na powyższe odwołująca wniosła o uwzględnienie odwołania i uchylenie w całości zaskarżonej decyzji, a także o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania wg norm przepisanych.

Ubezpieczona uzasadniła odwołanie tym, że w kwietniu 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował ją o braku płatności za miesiąc wrzesień 2014 r. oraz wezwał do wyjaśnienia tej sprawy. Odwołująca wskazała, że dzwoniła wtedy do osoby prowadzącej tą sprawę (nie pamięta nazwiska) i na prośbę wysłała skany potwierdzenia wykonania

opłaty. Dodatkowo dla pewności, osobiście stawiała się w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych i pokazała dowody wpłaty. Osoba prowadząca sprawę te dowody przyjęła i zrobiła ich ksero, jednocześnie informując odwołującą, że już jest sprawa wyjaśniona i zamknięta. Jednak następnie we wrześniu 2022 r. odwołująca dostała zawiadomienie, które zaprzeczyło zapewnieniom osoby prowadzącej sprawę w 2019 r.

Zawiadomieniem z dnia 26 września 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował ją o zakończeniu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na jej koncie jako płatnika składek. Zgodnie z prawem do czynnego udziału w postępowaniu odwołująca skontaktowała się z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych celem wyjaśnienia sprawy. Otrzymała rozmowę telefoniczną z urzędnikiem M. S., która poinformowała ją o widniejącej w systemie zaległości i poprosiła o przesłanie drogą mailową potwierdzeń przelewów z tytułu należności, do uregulowania, których wzywał ją organ rentowy, wówczas odnotuje wpłaty w systemie. Zgodnie z rozmową, na adres e-mail urzędnika M. S. małgorzata.sobkowicz@zus.pl, którą uzyskała w czasie rozmowy wysłała za pośrednictwem poczty internetowej męża potwierdzenia przelewów. Urzędnik nie udzieliła informacji zwrotnej, zatem odwołująca uznała, że sprawa została zakończona zgodnie z informacją, jaką otrzymała podczas wcześniejszej rozmowy. Odwołująca wskazała, że mimo uregulowania przez nią należności, a następnie przedstawienie potwierdzeń dokonanych przelewów, organ rentowy wydał decyzję stwierdzającą istniejące zadłużenie (odwołanie k. 3-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z 19 grudnia 2022 r. **organ rentowy** wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. i zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. ZUS wskazał, że płatnik składek K. P. zgłosiła prowadzenie działalności gospodarczej w okresie od 1 września 2014 r. do 23 września 2017 r. i z tego tytułu zobowiązana była do opłacania składek.

Organ rentowy wskazał, że w związku z figurującym na koncie płatnika zadłużeniem, dnia 16 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. wysłał do płatnika upomnienie za przedmiotową zaległość, upomnienie płatniczka odebrała osobiście 21 października 2015 r. Na doręczone upomnienie Zakład nie wdrożył postępowania egzekucyjnego. Dnia 17 kwietnia 2019 r. organ wysłał zawiadomienie o wszczęciu postępowania znak (...) na: ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za 09/2014r. Korespondencja została odebrana 23 kwietnia 2019 r.

Dnia 29 września 2022 r. organ rentowy wysłał zawiadomienie o zakończeniu postępowania dowodowego znak (...) w sprawie wydania decyzji stwierdzającej wysokość zadłużenia. Korespondencja została odebrana 6 października 2022 r.

Dnia 7 listopada 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wysłał do odwołującej decyzję znak (...) stwierdzającą wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres 09/2014 r. w kwocie 684,35 zł + odsetki za zwłokę 472 zł plus koszty upomnienia w kwocie 11,60 zł
- ubezpieczenie zdrowotne za okres 09/2014 r. w kwocie 337,87 zł + odsetki za zwłokę 233 zł plus koszty upomnienia w kwocie 11,60 zł
- Fundusz Pracy za okres 09/2014 r. w kwocie 42,84 zł + koszty upomnienia w kwocie 11,60 zł

Decyzja została doręczona 9 listopada 2022 r. Dnia 2 grudnia 2022 r. wpłynęło odwołanie K. P. od przedmiotowej decyzji. W odwołaniu skarżąca wnosi o uchylenie w całości decyzji ze względu na błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez uznanie, iż płatnik zalega w płatności składek, podczas gdy przedmiotowe składki zostały przez płatnika zapłacone, na potwierdzenie tego faktu płatnik przedłożył przelewów.

Wpłaty z dnia 15 października 2014 r. dołączone przez płatnika za okres 09/2014r. zostały zaksięgowane na koncie B. W. NIP (...) i zostały w części zwrócone.

Przy czym organ zauważył, iż wpłaty wpłynęły jako wpłaty na konto B. W. z podaniem identyfikatorów ww. wymienionej. Natomiast organ rentowy nie może odpowiadać za działania pośrednika w przekazywaniu przelewu (banku, poczty itp.) (odpowiedź na odwołanie k. 7-8 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca K. P. 1 września 2014 r. rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej pod firmą Bar pod lasem Produkcja-Handel-Uslugi (...), którą zaprzestała prowadzić 22 września 2017 r. Z tego tytułu była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego w okresie od 1 września 2014 r. do 23 września 2017 r. Pełnomocnikiem przedsiębiorcy została wskazana w (...) B. W. (...), (...) zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych, (...) wyrejestrowanie płatnika składek - nienumerowane karty akt rentowych).

Wcześniej do sierpnia 2014 r. działalność gospodarczą prowadziła matka K. P. – B. W., od której odwołująca objęła jej prowadzenie. Jednak wpłaty należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za wrzesień 2014 r. dokonała jeszcze B. W. (zeznania odwołującej się k. 41-42 a.s, zeznania M. S. k. 41 a.s., zeznania B. W. k. 50-51 a.s.).

W związku ze stwierdzeniem zaległości z tytułu nieopłaconych składek, Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. skierował do K. P. zawiadomienie z 16 kwietnia 2019 r. o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy. Odwołująca się przedstawiła organowi potwierdzenie opłacenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za wrzesień 2014 r. (zawiadomienia z 16 kwietnia 2019 r.- nienumerowane karty akt rentowych, zeznania odwołującej się k. 41-42 a.s. oraz B. W. k. 50-51 a.s.).

Następnie organ rentowy skierował do ubezpieczonej zawiadomienie z 6 października 2022 r. o zakończeniu postępowania w sprawie (zawiadomienie z 6 października 2022 r. - nienumerowane karty akt rentowych).

W dniu 13 października 2022 r. mąż odwołującej się T. P. przesłał na adres pracownika ZUS M. S. potwierdzenie przelewu kwoty na należności z tytułu składek, których dotyczyło postępowanie (wiadomość e-mail k. 5 a.s., potwierdzenie wpłaty należności k. 6 a.s.).

Na wpłacie, która została organowi rentowemu przedstawiona widniały dane identyfikacyjne nr NIP odwołującej się K. P., a jako wpłacająca była wskazana B. W. - matka odwołującej się. Wpłata została zwrócona na rachunek bankowy B. W., o czym przez kilka lat od jej dokonania odwołująca się ani jej matka nie miały świadomości. Podczas rozliczania rachunku bankowego B. W. przez ZUS faktycznie istniała nadpłata, jednak nie zostało jej wyjaśnione z jakiego tytułu (zeznania odwołującej się k. 41-42 a.s, zeznania M. S. k. 41 a.s., zeznania B. W. k. 50-51 a.s.).

Decyzją z 7 listopada 2022 r. nr wg RWA (...) ZUS (...) Oddział w W. stwierdził, że K. P. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 1.804,86 zł liczonymi wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonym od dnia wydania decyzji, w tym z tytułów:

- 1) składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres 2014-09 w kwocie 684,35 zł oraz odsetek za zwłokę w kwocie 472,00 zł i kosztów upomnienia w kwocie 11,60 zł;
- 2) składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres 2014-09 w kwocie 337,87 zł oraz odsetek za zwłokę w kwocie 233,00 zł i kosztów upomnienia w kwocie 11,60 zł;
- 3) składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres 2014-09 w kwocie 42,84 oraz kosztów upomnienia w kwocie 11,60 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wyjaśnił, że ubezpieczona nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w związku z czym określono wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek (decyzja ZUS z 7 listopada 2022 r. – nienumerowane karty akt rentowych).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dołączone do sprawy dokumenty, w tym również załączone do akt rentowych, a także zeznania odwołującej się oraz świadków M. S. oraz B. W.. Tak zebranych dowodom Sąd dał wiarę w całości, gdyż wynikające z nich okoliczności były ze sobą zgodne, a ich treść przekonująca. W szczególności Sąd uznał za wiarygodne zeznania odwołującej się, która w sposób przekonujący opisała okoliczności związane z zapłatą należnej składki przez jej matkę i braku wiedzy o jakiegokolwiek zaległości. Sąd uznał zeznania odwołującej się za wiarygodne w zakresie, w którym wskazywała, że podjęła także wszelkie czynności w celu wyjaśnienia wątpliwości przed organem rentowym., na co przedstawiła rzetelne dowody w postaci m.in. potwierdzeń wpłat oraz wiadomości e-mail kierowanych do ZUS. Zeznania odwołującej się zostały potwierdzone przez zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w tym także zeznania pracownika ZUS M. S. oraz matki odwołującej się B. W..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. P. podlegało uwzględnieniu.

W niniejszej sprawie odwołująca zakwestionowała decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na postawie której organ rentowy stwierdził, że jest ona dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, a ponadto ustalił wysokość zadłużenia łącznie z odsetkami za zwłokę i kosztami opomnień.

Wskazać należy, że stosownie do art. 46 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1230 z późn. zm. dalej również jako „u.s.u.s.” lub „ustawa systemowa”) płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

W przypadku opłacania składek po terminie płatnik składek obowiązany jest do obliczenia i zapłaty odsetek za zwłokę, przy czym odsetki te obliczane są od dnia następującego po dniu upływu płatności składek (art. 23 ust. 1 cyt. ustawy). Na mocy delegacji art. 49 ust. 1 cytowanej ustawy, szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach rozliczania składek uregulowane zostały rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1771).

W niniejszej sprawie odwołująca K. P. zarzuciła Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez uznanie, iż zalega ona ze składkami w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres 2014-09 z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, podczas gdy przedmiotowe składki zostały przez nią uregulowane, na potwierdzenie czego przedłożyła organowi stosowne potwierdzenia przelewów.

Po przeprowadzeniu postępowania Sąd Okręgowy uznał stanowisko odwołującej się za zasadne. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że odwołująca się nie naruszyła obowiązku prawidłowego obliczenia składek i ich terminowego uiszczania jako płatnik składek, który to obowiązek wynika z przytoczonych na wstępie przepisów ustawy systemowej. Jak zgodnie wskazała odwołująca oraz jej matka B. W., należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za wrzesień 2014 r. zostały uregulowane przez matkę odwołującej się. Okoliczność tą potwierdziła także pracownik organu rentowego M. S., która wskazała także, że należności te zostały zwrócone z uwagi na wniesienie ich przez inną osobę niż płatnik składek.

Jak wynika z dokonanych w sprawie ustaleń, odwołująca przejęła działalność gospodarczą od swojej matki od początku września 2014 r., jednak należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za wrzesień 2014 r. zostały opłacone jeszcze przez matkę odwołującą się.

W kontekście powyższego Sąd Okręgowy stwierdził, że należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zostały uiszczone na rzecz odwołującej się przez jej matkę w terminie. W tym miejscu należy wskazać, że matka odwołującej wskazała przy wpłacie dane identyfikujące jej córki K. P.. Pomimo tego, organ rentowy nie starał się niezwłocznie wyjaśnić zaistniałej sytuacji. Późniejszy zwrot tych składek przez organ rentowy i upomnienie się o zapłatę należności wraz z odsetkami za zwłokę po prawie 4 latach nie może być uznany za działanie organu rentowego zgodne z zasadami współzycia społecznego. Organ rentowy powinien natychmiastowo po dokonanych zwrocie wpłaconych należności poinformować odwołującą się o przelaniu wpłaconej przez jej matkę kwoty i dalszym obowiązku uiszczenia należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Z uwagi na nieuczynienie tego bez zbędnej zwłoki, a dopiero po kilku latach oraz niesłuszne naliczenie odsetek za zwłokę, pomimo wypełnienia przez płatnika składek obowiązku i pozostawanie w przeświadczeniu uregulowania wszystkich należności do ZUS nie można uznać, że odwołująca się ze swojej winy była dłużnikiem ZUS. Należy także podkreślić, że przez następne trzy lata aż do zakończenia prowadzenia działalności gospodarczej odwołująca się płaciła stosowne należności do ZUS oraz od pierwszego zawiadomienia jej o zaleganiu za wrzesień 2019 r. starała się wyjaśnić przedmiotową sprawę, przysyłając potwierdzenia przelewów i kontaktując się z pracownikami ZUS. Pomimo tych prób organ rentowy po kolejnych 3 latach od wydania postanowienia o wszczęciu postępowania w sprawie zaległości płatnika składek wydał 7 listopada 2022 r. decyzję, w której uznał K. P. za dłużnika organu rentowego. Takie postępowanie organu rentowego nie może stanowić w ocenie Sądu Okręgowego podstawy do przypisania płatnikowi składek konieczności zapłaty należności na składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za wrzesień 2014 r. wraz z odsetkami za zwłokę.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał odwołanie za zasadne i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, że K. P. nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.